

■ TRIBUNA

Vatgas urbanas na dattan betg latg

DA RITA CATHOMAS-BEARTH

«Bainvegna a Turitg ad ina da las pli grondas e pli coloradas acziuns urbanas dal mund.» Turitg envida da scuvrir las passa 800 vatgas che populeschan ses center questa stad, vatgas giaglias en grondezza natirala che van cun pass franc per ils passapes sco d'esser sin via a l'alp, che pasculeschan sin ils plazs u giaschan per terra.

Atgnamain sa tracti d'ina acziun turistica. Ma l'idea ha provocà tanta discussiun ch'ins dastga pretender ch'ella haja in effect gist uschè fascinante sin ils abitants da la citad sezza. Che vatgas occupan ils plazs avant ils negozis, er sch'ellas n'han nagut da mangiar auter che catram, vilentablers abitants. Per ils ins stuessan ellas esser postadas a mez la via e bloccar il traffic.

Ils auters han l'impressiun ch'il mateg che vegnia fatg da la Svizra a l'exteriur, numnadamain ch'ella consistia be da vatgas, chaschiel e tschigulatta, vegnia anc cementà tras questa acziun fasierlia. Puspè auters èn da l'opiniun che vatgas, artifizialas u betg, n'hajan da princip pers nagut en la citad e basta.

Jau appartegn a quellas persunas che han plaschair e gaudan quest tschaiver citadin. Finalmain in u l'auter Turitgais che fa bucca da rir sin via. Finalmain ha noss vischin, il pictur, pudì demonstrar ses talent da picturar imitaziuns da lain.

Sia vatga vesa or sco fatga ord lain da nuscher, malgrà ch'ella è sco tut las autras da plexiglas. La fantasia dals artists che han picturà las vatgas è nun-

limitada. Mintgina ha in vestgi pli giagl che l'autra, vatgas cun alas, vatgas cun costumes, vatgas plain bransins, tuttas stattan qua sco sch'ellas fissan preparadas da far part a la Street Parade. Insumma èn ellas s'adattadas bain al cumportament da la populaziun indigena. Las inas èn di e notg en moviment, las autras contemplan las fullas giu da balcuns e terrassas, autras poseschan loschamain sin podests cun la speranza da vegnir admiradas. Sper la Limmat stat ina vatga en costum da bogn gist per siglir en l'aua e nudar.

Decoradas e picturadas èn las vatgas vegnidas d'abitants cun talent artistic, per part er d'artistas e d'artists da renum. En mintga cass provocheschan ellas discussiuns, tranter esters ed indigens, tranter artists e laics ed en las gassetas.

Finalmain vegn discurren en biros, sin via, en stizuns ed ustarias davart art e nunart, davart estetic e provocant, davart tradiziun e modernitad, davart citad e champagna. Cun questas vatgas urbanas è nova vita entrada en la citad, ellas diverteschon, mettan en dumonda, provocheschan. Franc do vri dapli, ma quai è gia bler.